

**UCHWAŁA NR III/24/2024
RADY MIEJSKIEJ W TUSZYNIE**

z dnia 18 czerwca 2024 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób
Doznających Przemocy Domowej w Gminie Tuszyn na lata 2024 – 2030**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 i art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609, poz. 721) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 424), Rada Miejska w Tuszynie **uchwala, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024 - 2030, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Traci moc uchwała nr LXXVI/530/2023 Rady Miejskiej w Tuszynie z dnia 27 kwietnia 2023 r. w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2023- 2027.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Tuszyna.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miejskiej w Tuszynie

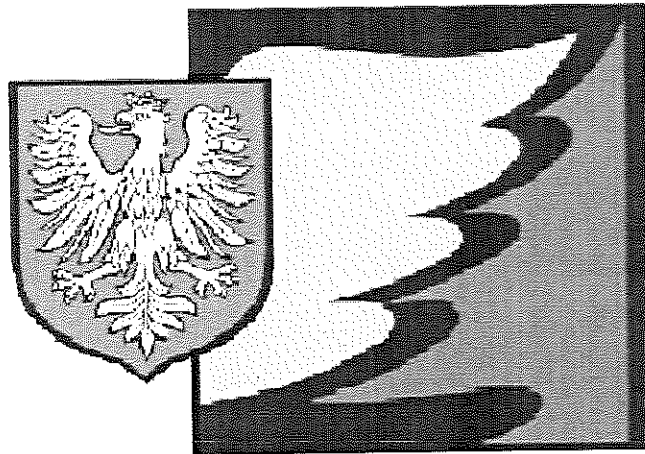
Mirosław Popecki

Mirosław Popecki

Załącznik do uchwały Nr III/24/2024
Rady Miejskiej w Tuszynie
z dnia 18 czerwca 2024 r.

**Program
Przeciwdziałania Przemocy Domowej
oraz Ochrony Osób
Doznających Przemocy Domowej
w Gminie Tuszyn
na lata 2024 – 2030**

TUSZYN

Tuszyn 2024

Spis treści

I. WPROWADZENIE

1. Wstęp
2. Podstawy prawne
3. Diagnoza zjawiska przemocy domowej na terenie gminy Tuszyn
4. Charakterystyka zjawiska przemocy domowej
5. Adresaci Programu
6. Koordynator Programu
7. Realizatorzy i współrealizatorzy Programu

II. CELE, ZADANIA i DZIAŁANIA PROGRAMU

A handwritten signature in black ink, located in the bottom right corner of the page.

III. REALIZACJA PROGRAMU

1. Źródła finansowania Programu
2. Monitorowanie i sprawozdawczość Programu
3. Ewaluacja Programu

I. WPROWADZENIE

1. Wstęp

Rodzina jest podstawową jednostką społeczną i podstawowym środowiskiem funkcjonowania człowieka. W rodzinie osoba ma możliwość rozwijania i kształtowania swojej osobowości, poglądów i systemu wartości. Więzy łączące jej członków charakteryzuje trwałość, wzajemne zaufanie oraz poczucie bezpieczeństwa. Dom rodzinny jest dla wielu osób miejscem do którego chętnie wracamy. Dlatego osoby, które doznają przemocy w środowisku domowym, rodzinnym towarzyszy wielkie cierpienie fizyczne, psychiczne, emocjonalne, gdyż dotyka ono ich podstaw na których opiera się ich funkcjonowanie i zaburza poczucie bezpieczeństwa.

Przemoc jest zjawiskiem występującym powszechnie w naszym społeczeństwie i dotyka rodzin o różnym statusie społecznym. Zgodnie z Rządowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024 - 2030 przyjętym w listopadzie 2023 roku „przemoc domowa jest w Polsce, podobnie jak w innych krajach jednym z głównych problemów społecznych, który wymaga podejmowania szeroko zakrojonych działań przeciwdziałających temu zjawisku”[#]. Badania i statystyki wskazują, że wpływ na występowanie przemocy ma: dziedziczenie wzorca przemocy ze środowiska pochodzenia, uzależnienie od alkoholu lub jego nadużywanie a także coraz częściej używanie substancji psychoaktywnych.[#] Przyczyny stosowania przemocy to nie tylko uzależnienie od alkoholu, lecz mogą one wynikać z przyczyn osobistych, frustracji, stresu, zaburzeń psychicznych, braku więzi emocjonalnych. Ponadto przyczyn tego zjawiska można także dopatrywać się w tradycjach, zwyczajach i przekonaniach funkcjonujących w społeczeństwie w którym żyjemy. Przemoc domowa jest zjawiskiem trudnym do ujawnienia w związku z tym, że osoby doświadczające przemocy boją się, wstydzą, często nie wierzą w skuteczność pomocy. Nie bez znaczenia jest fakt, że „ofiare” i „sprawcę” łączą bliskie więzi rodzinne i emocjonalne. Przemoc domowa bardzo często jest przyczyną poważnych trudności osobistych, społecznych i zdrowotnych. Niejednokrotnie przemoc prowadzi do naruszeń norm moralnych i prawnych. Osobami dotkniętymi przemocą domową są zarówno dorośli, jak i dzieci, natomiast osobami stosującymi przemoc są zazwyczaj osoby dorosłe zdecydowanie częściej mężczyźni niż kobiety.[#]

Gmina Tuszyn od kilkunastu lat podejmuje liczne działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Są one skierowane zarówno do osób doznających przemocy domowej (pomocowe), jak i do osób stosujących przemoc domową (interwencyjne). Między innymi jednym z takich działań było powołanie Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy domowej w Gminie Tuszyn w ramach, którego funkcjonują grupy diagnostyczno – pomocowe. Ponadto duży nacisk kładzie się na stały rozwój profilaktyki – propagowanie postaw alternatywnych wobec przemocy, nauka umiejętności społecznych i wychowawczych, inspirowanie i promowanie nowych rozwiązań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. Zajęcia profilaktyczne skierowane są nie tylko do dzieci i młodzieży, ale i do osób dorosłych (rodziców). Odbywają się też liczne szkolenia podnoszące kwalifikacje osób zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy, w tym dla pracowników „pierwszego kontaktu” m. in. pracowników socjalnych, policjantów, nauczycieli, kuratorów, pracowników ochrony zdrowia, pedagogów szkolnych i psychologów. Pomimo licznych działań w dalszym ciągu zjawisko przemocy domowej występuje w Gminie Tuszyn. Konieczne jest zatem systematyczne podnoszenie standardu usług adresowanych do osób doznających przemocy jak i stosujących przemoc. Również wskazana dalsza pomoc odpowiednich służb do realizacji profesjonalnych działań z zakresu przeciwdziałania temu zjawisku, a także działania w kierunku skutecznego pomagania osobom z obu tych grup. Ważna jest też stała edukacja społeczeństwa, mająca na celu zmianę świadomości w kwestii negatywnych i szkodliwych stereotypów na temat stosowania przemocy, jak też roli kobiety i mężczyzny w życiu rodzinnym i społecznym. Między innymi służyć ma temu opracowywanie i realizacja programów przeciwdziałania przemocy domowej. Niniejszy Program planowany jest w perspektywie kilkuletniej to jest na lata 2024 -2030 i jest kontynuacją poprzedniego Programu.

2. Podstawy prawne

Akty prawne regulujące działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- 1) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 535);

- 2) Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901);
- 3) Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151);
- 4) Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2024 r. poz. 145);
- 5) Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 17);
- 6) Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2024 r., poz. 37);
- 7) Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks Rodzinny i Opiekuńczy (Dz. U. z 2023 r. poz. 2809);
- 8) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2023 r. poz. 1870);
- 9) Uchwała Nr LXXX/555/2023 Rady Miejskiej w Tuszynie z dnia 21 września 2023 r. w sprawie określenia trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego.

Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2030 jest spójny z:

- „Rządowy Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030” przyjętym uchwałą Nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. (M.P. z 2023 r. poz. 1232).

3. Diagnoza zjawiska przemocy domowej na terenie Gminy Tuszyn

Przedstawiona diagnoza zjawiska problemu przemocy domowej na terenie gminy Tuszyn zawiera informacje na temat występowania problemu oraz podjętych działań w ramach przeciwdziałania przemocy domowej w gminie Tuszyn.

Głównym celem projektu było pozyskanie wiarygodnych informacji na temat wspomnianego problemu, natomiast końcowe wnioski służą poprawie skuteczności działań w wyżej wymienionym obszarze. Celem jest identyfikacja i ukazanie problemów społecznych, w tym przede wszystkim problemów zjawiska przemocy, które występują w gminie Tuszyn oraz podjęcie próby wskazania metod ich rozwiązania, zgodnie z możliwościami, jakie wynikają z zadań nałożonych na samorząd. Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r. poz. 535) nakłada na samorząd obowiązek opracowania i realizacji programu dążącego do zmniejszenia skali zjawiska przemocy domowej oraz zwiększenia skuteczności udzielanej pomocy osobom jej doświadczającym. Odpowiednio przygotowane i wdrażane działania powinny doprowadzić do rozwiązania kluczowych problemów związanych z przemocą na terenie gminy. Niniejsza diagnoza jest, zatem punktem wyjścia i podstawą do planowania i podejmowania działań.

Adresatami niniejszej diagnozy są mieszkańcy gminy Tuszyn, a w tym między innymi osoby stosujące i doświadczające przemocy domowej oraz jednostki organizacyjne zajmujące się pracą z rodzinami dysfunkcyjnymi, w których występują problemy związane z przemocą oraz wszyscy, którym zależy na promowaniu życia bez przemocy w środowisku lokalnym. Poszukiwanie skutecznych możliwości rozwiązywania problemów społecznych musi uwzględniać fakt, że problemy te zazwyczaj nie występują pojedynczo, a wystąpienie jednego problemu implikuje szereg innych. Dlatego przystępując do planowania sposobów rozwiązywania problemów społecznych konieczne jest uwzględnienie wielokierunkowego i kompleksowego oddziaływania nie tylko na skutki wystąpienia danych problemów, a przede wszystkim na źródło ich wystąpienia. Kluczowym zadaniem jest więc stworzenie możliwości współpracy pomiędzy różnymi podmiotami działającymi w obszarze polityki społecznej.

Cele diagnozy

1. Oszacowanie skali i form przemocy domowej.
2. Diagnoza instytucjonalnych form pomocy do przeciwdziałania przemocy.

Informacje statystyczne niezbędne do opracowania diagnozy zjawiska przemocy domowej na terenie gminy Tuszyn pozyskane zostały z jednostek zlokalizowanych w gminie Tuszyn: Komisariatu Policji w Tuszynie, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tuszynie, Zespołu Interdyscyplinarnego w Tuszynie, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Tuszynie, Samorządowej Przychodni Zdrowia w Tuszynie, Placówek Oświatowych na terenie Gminy Tuszyn, Pełnomocnik Burmistrza ds. uzależnień i przemocy domowej. Dane uzyskane w trakcie realizacji badań poddane zostały wielostopniowej analizie.

W opracowaniu zaprezentowano wyniki badań pod kątem ogólnych tendencji występujących w całej badanej zbiorowości.

Ogólna charakterystyka gminy

Gmina Tuszyn jest gminą miejsko-wiejską położoną w centralnej Polsce, w środkowej części województwa łódzkiego. Centralnym punktem i siedzibą gminy jest Miasto Tuszyn, które liczy wraz z gminą ponad 12 tysięcy mieszkańców. W Gminie funkcjonują 23 jednostki pomocnicze: 3 dzielnice i 20 sołectw. Gmina zajmuje powierzchnię ok. 130 km² i położona jest w odległości 20 km od miasta wojewódzkiego Łodzi przy drodze krajowej DK 12/91, w odległości 5 km od Węzła Tuszyn usytuowanego na autostradzie A1, na skrzyżowaniu z drogą krajową DK 12/91 oraz w odległości 4 km od skrzyżowania drogi ekspresowej S8 z drogą krajową DK 12/91 Węzeł Rzgów.

Atutem Gminy jest zrównoważony i stabilny rozwój, z dbałością o zachowanie walorów środowiskowych oraz o równomierny rozwój terenów zabudowy przemysłowej, usługowej oraz zabudowy mieszkaniowej i rekreacyjnej. Bliskość Łodzi oraz doskonałe położenie Gminy Tuszy pod względem układu komunikacyjnego stanowi bardzo dobrą lokalizację dla potencjalnych inwestorów. Najbliższe lotnisko obsługujące połączenia krajowe, jak również zagraniczne znajduje się w Łodzi.

Rozwój Gminy oparty jest przede wszystkim na wykorzystaniu położenia geograficznego w sąsiedztwie ważnych dróg krajowych: DK 12/91, A1 i S8, przygotowaniu obszarów pod działalność gospodarczą na terenach zlokalizowanych w obrębie Węzła Tuszyn na A1 oraz wzdłuż nowych ciągów komunikacyjnych, sprzyjaniu rozwojowi rolnictwa w południowej części gminy oraz tworzeniu kolejnych kompleksów terenów pod budownictwo mieszkaniowe i letniskowe o cennych walorach krajobrazowych. To także atrakcyjne miejsce rekreacji, turystyki i wypoczynku dla mieszkańców województwa łódzkiego z dobrze rozwiniętą infrastrukturą rekreacyjno-sportową, obszarami leśnymi i zbiornikami wodnymi.

Gmina Tuszyn jest również ważnym ośrodkiem edukacyjnym w powiecie. Mieszkańcy mają dostęp do szerokiej oferty edukacyjnej na różnych poziomach nauczania. W Gminie Tuszyn w 2022 r. funkcjonowało 16 jednostek organizacyjnych pod nazwami: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tuszynie, Samorządowa Przychodnia Zdrowia w Tuszynie, Miejskie Centrum Kultury w Tuszynie, Miejskie Centrum Sportu i Wypoczynku w Tuszynie, Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Tuszynie, Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Tuszynie, Centrum Obsługi Administracyjno- Finansowej Szkół i Przedszkoli w Tuszynie, Dzienny Dom Senior-Wigor w Tuszynie, Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Tuszyńku Majorackim, Zespół Przedszkolny w Tuszynie, w skład którego wchodzi Przedszkole Miejskie Nr 1 w Tuszynie oraz Przedszkole Miejskie Nr 3 w Tuszynie wraz z oddziałem w zamiejscowym Grabowie i Tuszynie, Przedszkole Miejskie Nr 2 w Tuszynie, Szkoła podstawowa Nr 1 w Tuszynie, Szkoła Podstawowa Nr 2 w Tuszynie, Szkoła Podstawowa w Górkach Dużych z Oddziałem Przedszkolnym, Szkoła Podstawowa w Wodzinie Prywatnym z dwoma Oddziałami Przedszkolnymi, Liceum Ogólnokształcące w Tuszynie, w formach organizacyjno -prawnych: 2 zakłady budżetowe, instytucja kultury, podmiot leczniczy, spółka prawa handlowego oraz 11 jednostek budżetowych.

Ludność Gminy

Na koniec roku 2022 w Gminie Tuszyn zameldowanych było 12126 osób, z czego 52,05 % stanowiły kobiety, a 47,95% stanowili mężczyźni.

Szczegółowe dane przedstawiają poniższe tabele.

Stan ludności – porównanie lat 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022				
Rok	Liczba ludności zameldowanych w Gminie		Urodzenia dzieci, które są zameldowane na pobyt stały w Gminie	Zgony osób zameldowanych na pobyt stały w Gminie
	Pobyt stały	Pobyt czasowy		
2017	12045	163	139	149
2018	12043	219	133	151
2019	12044	194	127	143
2020	12058	225	109	172
2021	12037	180	102	152

2022	12126	191	106	154
------	-------	-----	-----	-----

Źródło: GUS

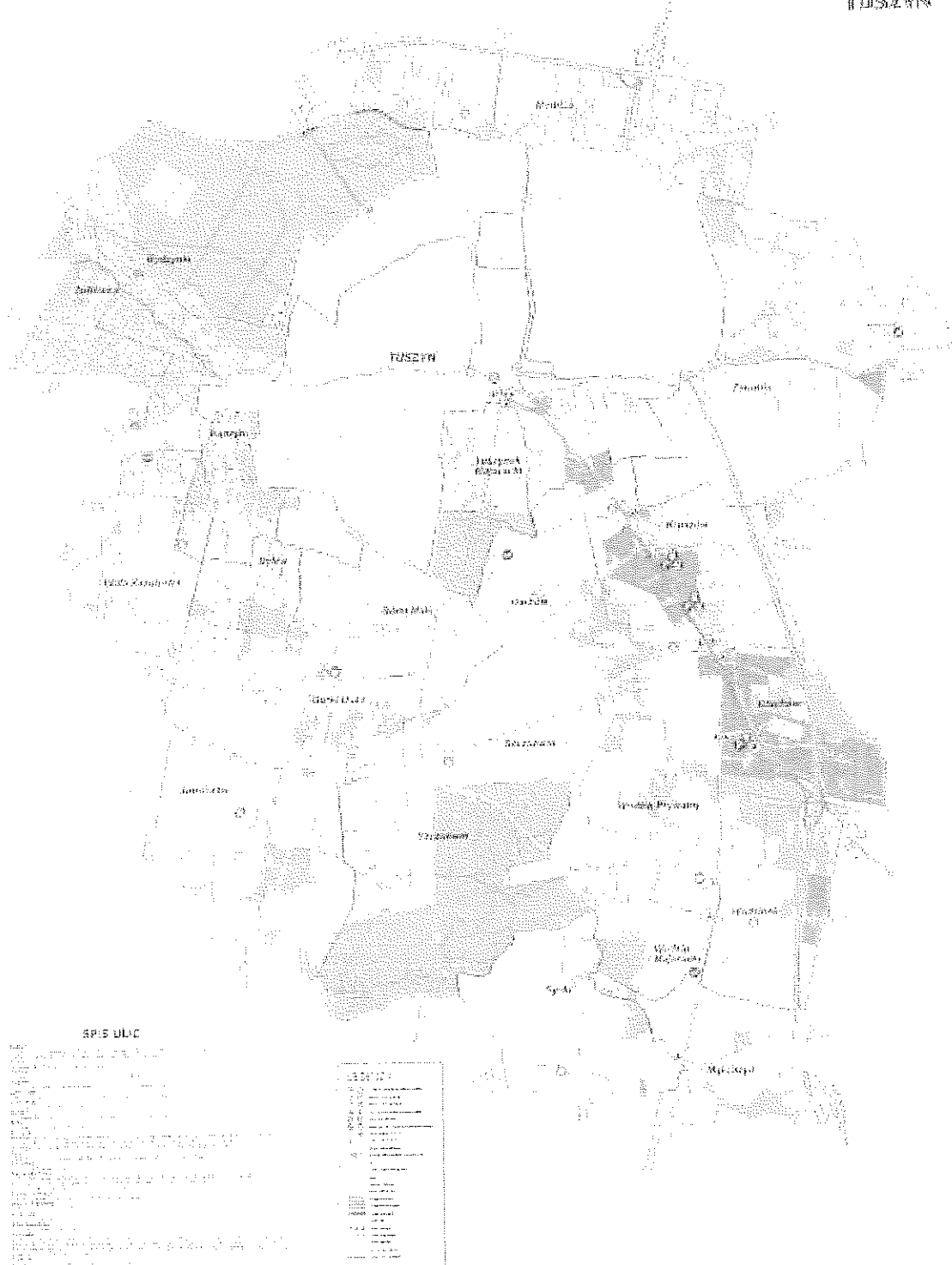
W 2022 roku zauważa się tendencję zwykłą osób zameldowanych na pobyt stały, jak również na pobyt czasowy na terenie Gminy Tuszyn w porównaniu do 2017 r., 2018 r., 2019 r. 2020 r. i 2021 r.

Statystyka ludności wg płci na koniec 2022 r. (pobyt czasowy)			
Mężczyźni (M)		Kobiety (K)	
Wiek	Liczba	Wiek	Liczba
0-2	174	0-2	152
3	65	3	65
4-5	145	4-5	149
6	65	6	63
7	65	7	62
8-12	338	8-12	325
13-15	203	13-15	212
16-17	116	16-17	138
18	74	18	44
19-20	120	19-20	107
21-40	1553	21-40	1538
41-60	1704	41-59	1771
61-64	349	60-64	447
65-70	378	65-70	390
71-81	347	71-81	550
>81	122	>81	298
Suma (M)	5815	Suma (K)	6311
Razem M+K	12126		

Źródło: GUS

Mapa Gminy Tuszyn

GMINA
TUSZYN
14-100-000-000

Źródło: <https://tuszyn.org.pl/mapa-turystyczna/>

Dostępne dane liczbowe na temat zjawiska przemocy domowej w Gminie Tuszyn.

Poniżej przedstawiono dane dotyczące zjawiska przemocy domowej w gminie Tuszyn w oparciu o dane pozyskane ze sprawozdań stworzonych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tuszynie, Komisariat Policji w Tuszynie i Zespół Interdyscyplinarny w Tuszynie.

Tabela Nr 1. Dane dotyczące zjawiska przemocy domowej w latach 2021-2023

Zakres danych	2021	2022	2023
Liczba prowadzonych procedur NK – w tym	18	19	22
- wszczętych przez Policję	14	18	21
- wszczętych przez inną instytucję	4	2	1
Liczba zakończonych procedur NK - w tym:	11	14	13
- ustanie przemocy	1	2	11
- brak zasadności podjęcia działań	9	12	2
Liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego	8	9	14
Liczba powołanych grup diagnostyczno- pomocowych	0	0	6
Liczba posiedzeń grup diagnostyczno-pomocowych	0	0	9
Liczba rodzin objętych działaniami ZI	18	19	22
Liczba osób objętych procedurą NK:	54	42	62
Liczba osób stosujących przemoc- w tym	18	19	22
- Kobiety	3	1	4
- Mężczyźni	15	18	18
Liczba osób doświadczających przemocy domowej - w tym:	36	23	40
Kobiety:	25	19	18
-Niepełnosprawne	0	16	0
-Starsze	6	0	1
Mężczyźni:	1	2	2
-Niepełnosprawni	0	0	0
-Starsi	1	0	0
Dzieci- w tym:	10	2	20
Dziewczynki	8	2	8
Chłopcy	2	0	10
Niepełnosprawne	0	0	2
Liczba osób korzystających z pomocy w Punktach Konsultacyjnych - w tym	163	129	127
Kobiety	114	91	87
Mężczyźni	39	38	40
Formy przemocy:	-	-	-
Psychiczna	9	10	19
Fizyczna	8	9	14
Seksualna	1	0	3
Ekonomiczna	0	0	2
Liczba opracowanych materiałów informacyjnych	5	3	10

Źródło: Dane własne

Tabela Nr 2. Dane dotyczące wykorzystanych instrumentów prawnych wobec osoby stosującej przemoc w latach 2021-2023

Zakres danych	2021	2022	2023
<i>Liczba wszczętych i prowadzonych postępowań w związku z przemocą domową</i>	13	14	22
Liczba zatrzymań	3	2	3
Liczba wydanych nakazów opuszczenia i zakazów zbliżania się do określonych osób.	-	-	5
<i>Liczba wydanych środków zapobiegawczych w postaci zakazu zbliżania i nakazu opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania na podstawie Kodeksu Postępowania Karnego</i>	2	4	3

Źródło: Dane Policja

Diagnoza wyżej wymienionych obszarów badawczych służyć ma opracowaniu i wdrożeniu optymalnych mechanizmów pomocy. Głównym założeniem niniejszej diagnozy było przedstawienie szeregu problemów związanych z występowaniem zjawiska przemocy w gminie Tuszyn. Zbadanie zjawiska przemocy jest dość trudne. Często bowiem ofiary agresji nie przyznają się do tego, co może być spowodowane, między innymi, racjonalizacją, usprawiedliwianiem sprawców, obwinianiem siebie. Przemoc, zarówno ta fizyczna, psychiczna, jak i seksualna i ekonomiczna jest zjawiskiem dość powszechnym w polskiej społeczności, o czym świadczą wyniki badań ogólnopolskich.

Badanie dostarcza podstawowych informacji do planowania kolejnych działań, które należy uwzględnić w "Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Przemocy Domowej dla Gminy Tuszyn na lata 2024 – 2030."

4. Charakterystyka zjawiska przemocy domowej

Definicja przemocy domowej

Przemoc domowa to zjawisko społeczne dotyczące bezpośrednio osób jej doznających, sprawców i świadków przemocy, w które uwikłane zostają również osoby wspólnie zamieszkujące, najbliższe otoczenie sąsiedzkie oraz zaangażowani w pomoc rodzinie przedstawiciele instytucji, mających z nią kontakt.

Ustawa z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej definiuje przemoc jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Przez osobę doznającą przemocy domowej należy rozumieć:

- a) małżonka, także w przypadku gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- b) wstępnych i zstępnych oraz ich małżonków,
- c) rodzeństwo oraz ich wstępnych, zstępnych i ich małżonków,

- d) osobę pozostającą w stosunku przysposobienia i jej małżonka oraz ich wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- e) osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- f) osobę wspólnie zamieszkującą i gospodarującą oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- g) osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
- h) małoletniego,
  - wobec których jest stosowana przemoc domowa.

Przez osobę doznającą przemocy domowej należy także rozumieć małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej wobec osób, o których mowa powyżej.

Formy przemocy

W literaturze przedmiotu wyróżnia się następujące formy przemocy:

- a) Przemoc fizyczna – nazywana również gorącą, to każde agresywne zachowanie polegające na użyciu siły i prowadzące do naruszenia nieetykietności cielesnej, nieprzypadkowych urazów, zranień, stłuczeń, złamań czy zasinień (m.in.: popychanie, obezwładnianie, szarpanie, policzkowanie, uderzanie pięścią, kopanie, duszenie, rzucanie przedmiotami, użycie przedmiotów lub narzędzi niebezpiecznych, mogących spowodować utratę zdrowia lub życia).
- b) Przemoc psychiczna – nazywana również zimną, to umyślne agresywne działania, wykorzystujące nie tyle siłę fizyczną lecz mechanizmy psychologiczne, powodujące zachwianie u ofiary pozytywnego obrazu własnej osoby, obniżenie u niej poczucia własnej wartości, pojawienie się stanów lękowych i nerwicowych. Zachowania sprawcy mają na ogół charakter poniżający lub budzący poczucie zagrożenia i wywołują emocjonalny ból lub cierpienie (m.in.: wyśmiewanie, wyzywanie, krytyka, groźby, kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami).
- c) Przemoc ekonomiczna – przejawia się w uniemożliwieniu dostępu do rodzinnych środków finansowych, prowadząc do całkowitego finansowego uzależnienia ofiary od sprawcy (np. odbieranie zarobionych pieniędzy, niezaspokajanie materialnych potrzeb rodziny, uniemożliwianie podjęcia pracy).
- d) Przemoc seksualna – wymuszenie pożycia seksualnego lub nieakceptowanych i niechcianych przez ofiarę praktyk seksualnych w celu zaspokojenia potrzeb seksualnych sprawcy (np. sprawca stosuje przemoc grozi użyciem przemocy, żeby zmusić ofiarę do stosunku, może zostać skazany za gwałt).
- e) Zaniedbanie – stan ciągłego niezaspokajania podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych osób zależnych.

5. Adresaci Programu

Adresatami Programu są:

- 1) mieszkańcy Gminy Tuszyn
- 2) osoby doznające przemoc domową
- 3) osoby stosujące przemoc domową
- 4) świadkowie przemocy domowej
- 5) służby zajmujące się przeciwdziałaniem przemocy domowej.

6. Koordynator Programu

Koordynatorem Programu jest Kierownik Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tuszynie.

7. Realizatorzy i współrealizatorzy Programu

Podmiotami realizującymi działania są:

- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej;

- Instytucje uprawnione do wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”.

II CELE, ZADANIA I DZIAŁANIA PROGRAMU

Głównym celem Programu jest zwiększenie skuteczności działań w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej oraz ograniczenie zjawiska przemocy w Gminie Tuszyn. Na podstawie lokalnej diagnozy zjawiska przemocy domowej na obszarze Gminy Tuszyn wraz z wskazaniem zasobów instytucjonalnych zdefiniowano cel główny i cele szczegółowe wraz z kierunkami działań. Warto podkreślić, że cele są spójne z obowiązującym od stycznia 2024 roku Rządowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024 - 2030. Poniżej zostały one przedstawione w formie tabelarycznej. Do każdego celu wskazano kierunki działań zmierzające do jego realizacji oraz prognozy zmian wynikające z ich realizacji.

Cel główny:

Zwiększenie skuteczności działań w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej oraz ograniczanie zjawiska przemocy w Gminie Tuszyn.

Cele szczegółowe:

1. Zwiększenie zasięgu działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.
2. Zwiększenie dostępności wsparcia dla osób dotkniętych przemocą domową na obszarze Gminy Tuszyn i podniesienie efektywności pracy podmiotów zaangażowanych w działanie na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.
3. Wzrost wykorzystania narzędzi przyczyniających się do zwiększenia skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową.
4. Podnoszenie poziomu kompetencji zawodowych pracowników realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz dalsza współpraca służb działających w sferze przemocy w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

Zwiększenie skuteczności działań w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej oraz ograniczanie zjawiska przemocy w Gminie Tuszyń					
Cel Główny					
Zwiększenie zasięgu działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej					
Zadanie 1.1					
Kluczowe działania		Realizator	Podmioty zaangażowane	Termin realizacji	Wskaźnik
1.1.1.	Upowszechnianie informacji na temat dostępnych form pomocy dla osób doświadczających przemocy i stosujących przemoc poprzez strony internetowe także plakaty i broszury.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tuszynie	Placówki Oświatowe Przychodnia Zdrowia GKRPA	2024-2030	- liczba opracowanych informacji - liczba publikacji
Zadanie 1.2					
Zwiększenie poziomu wiedzy w zakresie przyczyn i skutków przemocy domowej					
1.2.1	Przygotowywanie materiałów edukacyjnych z zakresu przemocy domowej m.in. obalających mity dotyczące przemocy domowej; opisujących mechanizmy przemocy; wskazujące metody wychowawcze bez użycia przemocy; informujące o możliwych formach pomocy i opublikowanie ich w mediach społecznościowych, lokalnej prasie w ramach m.in. Międzynarodowego dnia bez przemocy; Światowego dnia zdrowia psychicznego; Międzynarodowego dnia praw kobiet i pokoju na świecie; Międzynarodowego dnia rodzin; Międzynarodowego dnia eliminacji przemocy wobec kobiet	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tuszynie	Placówki Oświatowe Przychodnia Zdrowia GKRPA	2024-2030	- liczba opracowanych informacji - liczba publikacji
Zadanie 1.3					
Polepszenie jakości i zwiększenie podejmowanych działań w zakresie profilaktyki przeciwdziałania przemocy domowej					
1.3.1	Spotkania z rodzicami w Szkołach Podstawowych na terenie Gminy Tuszyń poruszające tematykę z zakresu metod opiekuńczych i wychowawczych alternatywnych wobec stosowania przemocy oraz służących wzrostowi kompetencji rodziców i opiekunów w rodzinach zagrożonych przemocą.	Szkoły	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tuszynie	2024-2030	- liczba Szkół; - liczba zrealizowanych spotkań; - liczba uczestników
1.3.2	Opracowanie i realizacja programów, warsztatów profilaktycznych, których celem jest promowanie prawidłowych metod wychowawczych, w tym, w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.	Szkoły	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tuszynie	2024-2030	- liczba opracowanych programów, warsztatów; - liczba zrealizowanych programów, warsztatów; - liczba uczestników.
Cel szczegółowy 2					
Zwiększenie dostępności wsparcia dla osób dotkniętych przemocą domową na obszarze Gminy Tuszyń i podniesienie efektywności pracy podmiotów zaangażowanych w działanie na rzecz przeciwdziałania przemocy					

		domowe			
Zadanie 2.1		Intensyfikacja działań podejmowanych przez podmioty i organizacje pozarządowe na rzecz wsparcia osób doznających przemocy domowej			
2.1.1.	Funkcjonowanie powołanego Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Tuszyn	Przedstawiciele Instytucji wchodzących w skład Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Tuszyn	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tuszynie	2024-2030	liczba posiedzeń zespołów interdyscyplinarnych; - liczba powołanych grup diagnostyczno - pomocowych; - liczba posiedzeń grup diagnostyczno - pomocowych; - liczba osób objętych pomocą grup diagnostyczno - pomocowych; - liczba rodzin objętych pomocą grup diagnostyczno - pomocowych. - liczba osób objętych poradnictwem;
2.1.2.	Udzielanie przez instytucje działające na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej specjalistycznego poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego, terapii indywidualnej	Punkt konsultacyjny	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tuszynie	2024-2030	- liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” z uwagi na ustanie przemocy domowej. - liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” z uwagi na rozstrzygnięcie o braku zasadności podejmowania działań.
2.1.3.	Monitoring skuteczności działań na rzecz osób doznających przemocy domowej.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tuszynie Policja	Przedstawiciele Instytucji wchodzących w skład Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Tuszyn	2024-2030	
Cel szczegółowy 3		Cel szczegółowy 3 Wzrost wykorzystania narzędzi przyczyniających się do zwiększenia skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących			
Zadanie 3.1.		Interweniowanie i reagowanie służb w przypadku występowania przemocy domowej			
3.1.1.	Interwencja i podjęcie działań przez służby z uwagi na podejrzenie przemocy domowej poprzez stosowanie procedury „Niebieskie Karty”.	Przedstawiciele Instytucji wchodzących w skład Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Tuszyn	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tuszynie Policja	2024-2030	liczba sporządzonych formularzy „Niebieskie Karty – A” sporządzonych przez przedstawicieli: • MOPS • Policji • Ochrony zdrowia • Oświaty • GKRPA - liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”; - liczba osób objętych procedurą „Niebieskie Karty”, wskazanych jako osoby

					stosujące przemoc domową; - liczba wypełnionych formularzy „NK-D”; - liczba wszczętych postępowań przygotowawczych w sprawach związanych z przemocą domową; - liczba zatrzymań
3.1.2.	Wykorzystywanie instrumentów prawnych, które pozwalają na odizolowanie osoby dotkniętej przemocą od osoby stosującej przemoc.	Policja	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tuszynie	2024-2030	- liczba wydanych nakazów opuszczenia wspólnie zamieszkiwanego mieszkania; - liczba wydanych zakazów zbliżania do określonych osób; - liczba wydanych środków zapobiegawczych w postaci zakazu zbliżania i nakazu opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania na podstawie Kodeksu Postępowania Karnego
Cel szczegółowy 4					
Podnoszenie poziomu kompetencji zawodowych pracowników realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz dostępnosci świadczonej usług					
Zadanie 4.1.					
Podnoszenie i rozwijanie kompetencji służb działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej oraz zabezpieczenie przed skutkami wypalenia zawodowego osób pracujących z osobami stosującymi przemoc i z osobami doświadczającymi przemoc					
4.1.1.	Szkolenia dla pracowników socjalnych oraz członków Zespołu Interdyscyplinarnego podnoszące kwalifikacje i kompetencje w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.	Zespołu Interdyscyplinarny w Gminie Tuszyn	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tuszynie	2024-2030	- liczba przeszkolonych osób - liczba zrealizowanych szkoleń;

III. REALIZACJA PROGRAMU

1. Źródła finansowania Programu

Źródłem finansowania Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Tuszyn na lata 2024-2030 są środki własne realizatorów działania, środki zewnętrzne oraz środki pozyskiwane z innych źródeł.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tuszynie w 2024 roku zaplanował na realizację zadań Zespołu Interdyscyplinarnego kwotę w wysokości 3000 zł.

2. Monitorowanie i sprawozdawczość Programu

Monitorowanie realizacji Programu będzie odbywać się w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację.

Sprawozdania z realizacji Programu podmioty składają do dnia 31 stycznia każdego roku do Zespołu Interdyscyplinarnego w Tuszynie oraz do MOPS w Tuszynie w formie elektronicznej.

Zespół Interdyscyplinarny do dnia 31 marca każdego roku przekłada Burmistrzowi Tuszyna sprawozdanie zbiorcze z realizacji Programu.

3. Ewaluacja Programu

Ewaluacja programu będzie polegać na systematycznym zbieraniu, analizowaniu i interpretowaniu danych dotyczących zjawiska przemocy domowej w celu podniesienia skuteczności działań na rzecz osób doznających i stosujących przemoc. Dane posłużą do planowania działań w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej na terenie Gminy Tuszyn.

Przewodniczący Rady Miejskiej w Tuszynie

Mirosław Popecki